

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The Foreign Policy of the European Union

Jean Monnet Module

Jean Monnet Module 2018-2021

Human Rights and Democracy in EU/

**Захист прав людини, верховенство
права та демократія в ЄС**

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Захист прав людини, верховенство права та демократія в ЄС

1. Демократія

2. Верховенство права

3. Права людини

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Захист прав людини та демократія в ЄС

1. Інститути захисту прав людини в ЄС:
історія становлення та перспективи
2. Джерела правового регулювання ПЛ
3. Механізми захисту прав людини

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Історія

Первісно, установчі документи ЄС (Європейський Економічних Співтовариств) не передбачали жодних положень, які б стосувалися прав людини.

Виключно економічне співробітництво.

Історія

***Stork* та *Geitling* – перші справи стосовно прав людини, розглянуті Судом ЄЕС. Небажання Суду втручатися у сферу захисту прав і свобод.**

Історія

Рішення по справі *Van Gend en Loos* (1963) є свідченням готовності Європейського суду справедливості змінити своє ставлення до проблеми прав людини.

Історія

“Незалежно від законодавства держав-учасниць, законодавство Співтовариства накладає на індивіда обов’язки, але має на меті підтвердити права, які є частиною спільної правової спадщини держав-учасниць...”

Історія

Stauder v. City of Ulm (1969):

**«...права людини містяться у
неписаному праві Співтовариства,
що походить від загальних
принципів права і, відповідно,
захищаються Судом»**

Історія

Internationale Handelsgesellschaft (1970)

правомірність норм ЄЕС не має оцінюватися, виходячи з норм національного законодавства держави-учасниці; навіть якщо законодавство ЄЕС суперечить правам людини, як вони проголошені в конституції держави-учасниці, це не є підставою його скасування.

Історія

Internationale Handelsgesellschaft (1970)

«Повага до прав людини є невід'ємною складовою права ЄЕС, що підлягає захисту Судом. Захист цих прав, що ґрунтуються на конституційній традиції держав-учасниць, має бути включений в структуру ЄЕС і складати одну з цілей його діяльності»

Історія

Nold KG v. Commission (1974) :

«...ОСНОВОПОЛОЖНІ права людини є складовою частиною загальних принципів права, забезпечення поваги до яких є функцією Суду...Суд спирається на спільну конституційну традицію держав-учасниць...міжнародні договори можуть також визначати напямок захисту прав людини в межах законодавства Співтовариства»

Історія

У справі *Rutili* (1976) Суд ЄЕС вперше посилається на положення Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Історія

Hauser (1979): Суд вперше ґрунтує своє рішення виключно на нормах Європейської конвенції.

ЄК остаточно включено до правової системи Співтовариства

Розвиток доктрини прав людини протягом першого етапу (до 1986 року) відбувалося в межах Європейського суду правосуддя.

Історія

Єдиний європейський акт (1986)

Маастрихтський договір (1992)

Амстердамський договір (1997)

**Хартія фундаментальних прав і свобод
(2000)**

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Історія

Єдиний європейський акт (1986)

Маастрихтський договір (1992)

Амстердамський договір (1997)

**Хартія фундаментальних прав і свобод
(2000)**

Хартія фундаментальних прав і свобод

- Розділ 1. «Гідність»**
- Розділ 2. «Свободи»**
- Розділ 3. «Рівність»**
- Розділ 4. «Солідарність»**
- Розділ 5. «Права громадян»**
- Розділ 6. «Правосуддя»**
- Розділ 7. «Загальні положення»**

**Про виконання рішень та
застосування практики
Європейського суду з прав
ЛЮДИНИ**

ЗУ, 23.02.2006

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Стаття 17. Застосування судами Конвенції та практики Суду

**Суди застосовують при розгляді
справ Конвенцію та практику Суду
як джерело права.**

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Статут Ради Європи

5.05.1949 3.08.1949

Уряди Королівства Бельгія,
Королівства Данія, Ірландської
Республіки, Італійської Республіки,
Великого Герцогства Люксембург,
Королівства Нідерланди, Королівства
Норвегія, Сполученого Королівства
Великої Британії та Північної Ірландії,
Французької Республіки та
Королівства Швеція,

Статут Ради Європи

впевнені в тому, що зміцнення миру на засадах справедливості та міжнародного співробітництва є життєво важливим для збереження людського суспільства та цивілізації,

підтверджуючи свою відданість духовним та моральним цінностям, які є спільним надбанням їхніх народів і справжнім джерелом особистої свободи, політичної свободи та верховенства права, принципам, які становлять підвалини кожної справжньої демократії,

Статут Ради Європи

Метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для збереження та втілення в життя ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням, а також сприяння їхньому економічному та соціальному прогресу.

Статут Ради Європи

Кожний член Ради Європи обов'язково повинен визнати принципи верховенства права та здійснення прав людини і основних свобод всіма особами, які знаходяться під його юрисдикцією, а також повинен відверто та ефективно співробітничати в досягненні мети Ради (ст.3)

Штаб-квартира Ради Європи м.Страсбург

Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод

- Велика Британія 8.03.1951
- Данія 13.04.1953
- Ірландія 25.02.1953
- Ісландія 29.06.1953 4.11.1950
- Люксембург 3.09.1953
- ФРН 5.12.1952
- Норвегія 15.01.1952
- Швеція 4.02.1952

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1953-1960 гг.

- **Перший етап: становлення конвенційних механізмів**
- **1953 набуття чинності ЄК**
- **1956 перша справа (Greece v. Turkey)**
- **1958 заснування ЄСПЛ**

Розглянуто 5 справ

1960-1970 гг.

Другий етап: формування практики з прав людини

- **11 держав визнали юрисдикцію ЄСПЛ щодо індивідуальної петиції**
 - **1969 денонсація Грецією**
- 15 дрежа-учасниць**

1970-1980 гг.

**Третій етап: підвищення авторитету ЄСПЛ,
розвиток системи судових прецедентів**

1980-1990 г.г.

Четвертий етап: збільшення кількості скарг; перші кризові явища

22 держави-учасниці, визнання юрисдикції ЄСПЛ щодо індивідуальний скарг

1990-2000 г.г.

**Пятий етап: збільшення кількості держав-
учасниць, кількості скарг, поглиблення
кризи; перша реформа судової системи
01 листопада 1998 Протокол 11**

2000-2010 гг.

**Шостий етап: розвиток судової практики,
друга криза; друга реформа**

5 травня 2010 року - Протокол № 14

Реформи тривають

Протокол 15 – Підтримання ефективності ЄСПЛ
(скорочення строків подання скарги)

Протокол 16 – Консультації національних судів з
ЄСПЛ (набув чинності 1.08.2018)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

23/47

47 держав

Україна 17.07.97

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The Foreign Policy of the European Union

Thank you for your attention!